نام و نام خانوادگی: شمارهٔ صندلی: پایهٔ تحصیلی: هشتم دبیر مربوط: مهرآور آزمون درس : فارسی	اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل مدیریت آموزش پرورش ناحیه ۱ اردبیل دبیرستان شهید بهشتی (متوسطه دوره اول)	ساعت شروع : ۰۹:۳۰ تاریخ آزمون : ۱۴۰۲/ ۰۳ /۱۰ مدت آزمون : ۶۰ دقیقه نوبت ارزشیابی : خرداد ماه

معنی و مفهوم نظم و نثر(۲/۵)

۱-معنی و مفهوم ابیات و عبارات ذیل را به فارسی روان بنویسید.(۲/۵)

الف) درِ دولت به رخم بگشادی تاج عزّت به سرم بنهادی

ب) به قدر فهم مستمعان سخن می‌گویم.

ج) حدّ من نیست ثنایت گفتن

د)در غزا بر پهلوانی دست یافت.

ن)شد از تَف دل کام سخنور تشنه که ردیف سخنش آمده یک سر، تشنه

و)گشت از کلک «فدایی» چو دلش دود بلند.

هـ) برای چیدن زیتون مهیّا باشید.

ی) زینهاردار نباید که زینهارخوار باشد.

معنی واژه(۱)

۲-معنی لغات مشخص شده را بنویسید.(۱)

الف) از چه افگندی مرا بگذاشتی:

ب) به مورچه و کوچکی جثّهٔ آن بنگر:

ج) ای دل مرا مأوا:

د)گفت کای پیر خرف گشته خموش:

درک مطلب(۲/۵)

۳- با توجه به ابیات ذیل به سؤالات پاسخ دهید.(۰/۷۵)

شیر حقّم، نیستم شیر هوا فعل من بر دین من باشد گوا

باد خشم و باد شهوت، باد آز برد او را که نبود اهل نماز

چون درآمد در میان، غیر خدا تیغ را دیدم نهان کردن سزا

www-kanoon-ir

الف) مصرع دوم بیت اول به کدام عبارت معروف اشاره دارد؟

ب) بیت دوم بر چه نکته‌ای تأکید دارد؟

ج) منظور از «غیر خدا» در بیت سوم چیست؟

۴- منظور از عبارت«کودکان سنگ» در عبارت«به زودی، کودکان سنگ، ویران‌تان خواهند کرد» چیست؟(۰/۲۵)

۵- با توجه به مفهوم بیت«حیف است طایری چو تو در خاکدان غم زین جا به آشیان وفا می فرستمت» منظور از واژه‌های «طایر» و «خاکدان غم» به ترتیب عبارتند از:(۰/۲۵)

الف)پرنده – قفس ب) روح – قفس ج) پرنده – جنگل د) روح – دنیا

۶- بیت«می‌باش به عمر خود سحرخیز وز خواب سحرگهان بپرهیز» یادآور کدام ضرب‌المثل فارسی است؟(۰/۲۵)

۷- مقصود از واژه‌های مشخص شده چیست؟(۰/۲۵)

بایـد از هسـتی دل برگیـرد ره سـوی کشـور دیگـر گیـرد

پـدرم نیـز بـه تـو دسـت نیافت تـا بـه منزلگـه جاویـد شـتافت

۸- در بیت«کیست آن صورتگر ماهر که بی‌تقلید غیر این همه صورت برد بر صفحهٔ هستی به کار» به کدام یک از نام-های خداوند اشاره شده است؟(۰/۲۵)

۹- بیت« از مکافات عمل غافل مشو گندم از گندم بروید جو ز جو» بر چه نکته‌ای تأکید دارد؟(۰/۲۵)

۱۰- توصیهٔ اخلاقی بیت«نام نیکو گر بماند ز آدمی به کزو ماند سرای زرنگار» چیست؟(۰/۲۵)

دانش‌های زبانی(۱/۵)

۱۱- نقش دستوری واژه‌های مشخص شده به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟(۰/۲۵)

«تشنه لب کشته شود در لب شط از چه گناه آنکه سیراب کند در لب کوثر تشنه؟»

الف)مسند، مضاف‌الیه، مفعول ب)نهاد، مسند، مفعول ج)مسند، صفت، مسند د)نهاد، مضاف‌الیه، مفعول

۱۲- در کدام گزینه هسته گروه اسمی به درستی مشخص شده است؟(۰/۲۵)

الف) آن خسرو بی لشکر ب) دو سرچشمه زایا ج)غرقهٔ بحر بلا د) ای هُدهُدِ صبا!

۱۳-نوع «را» را در عبارات ذیل توضیح دهید.(۰/۲۵)

الف) تیغ را دیدم نهان کردن سزا. ب)آدمی را چو هفت مهر به دل نبود.

www-kanoon-ir

۱۴- بیت«ای وطن، ای دل مرا مأوا ای وطن، ای تن مرا مسکن» چند جمله است؟(۰/۲۵)

۱۵- در بیت «شیر حقم نیستم شیر هوا / فعل من بر دین من باشد گوا» سومین گروه اسمی چه نقشی دارد؟(۰/۲۵)

الف) نهاد ب)مسند ج)مفعول د) متمم

۱۶-نقش قسمت مشخص شده را بنویسید.(۰/۲۵)

پشته‌ای خار همی برد به پشت.

دانش‌های ادبی(۱/۵)

۱۷- آرایهٔ ادبی به کار رفته در قسمت‌های مشخص شده را بنویسید.(۰/۲۵)

شرف مرد به جود است و کرامت به سجود / هر که این هر دو ندارد عدمش به ز وجود

۱۸- آرایهٔ ادبی به کار رفته در ابیات ذیل را تشریح کنید.(۰/۵)

الف) یکی را به سر بر نهد تاج بخت یکی را به خاک اندر آرد ز تخت

ب) با چشم ادب نگر پدر را از گفتهٔ او مپیچ سر را

۱۹- شاعر به استفاده از چه آرایه‌هایی در عبارت«دنیا را خیره کردند/ با آنکه در دستانشان جز سنگ نبود/ چون مشعل‌ها درخشیدند» کلام خویش را زینت داده است؟(۰/۲۵)

۲۰- عبارت«روزگار دریایی است که کشتی زندگانی ما بر روی آن به سوی ساحل مقصود می‌رود. این دریای بزرگ، همیشه در جزر و مد است.» را از نظر ادبی بررسی نمایید.(۰/۲۵)

۲۱-در بیت«با لب خشک و دل سوخته و دیدهٔ تر غرقهٔ بحر بلا بود در آن بر تشنه» کدام آرایه‌های ادبی وجود دارند؟(۰/۲۵)

الف) مراعات نظیر، تشبیه و کنایه ب)مراعات نظیر،تضاد و تشبیه ج) تضاد، تشبیه و کنایه د) جناس، تضاد و تشبیه

تاریخ ادبیات(۱)

۲۲- نویسندگان آثار «روح الارواح، از آسمان سبز، رسالهٔ قشیریه و اسرارالتوحید» به ترتیب چه کسانی هستند؟(۱)

موفق باشید.

نمره به عدد: نمره به حروف: امضای مصحّح: